nus & cultus, quos ſubditorum efformat affectus: dicitque *Sub me*, ut micet, ſubditis quàm charus ſit: igitur ſubduntur Principi, quid ſubditi poteſtati: illi quippe voluntariè vel ad nutum obedirent; quamvis in throno ut Principem non haberent. Hæc ars amoris in auguſta ſede maieſtatis, expulsà larvà in reluctantiam timoris, diciturque, *Populum meum* & *ſub me*, ut conſtet, vis amoris quanta ſit: non enim erant ſubditi ſub poteſtate, formidine: ſed ſine formidine ſub amoris poteſtate. Hic reſpectus illuſtrat ſedentem Superiorem: contrarius valet decorare interdùm inferioris voluntatem; videntis dignitatis thronum, atque ſedere tyrannum; ſine iure, ſine lege dominantem, auctoritate & potentià dignitatis inſolentem. Non eſt tunc ſub Prælato, ſed ſub throno, collato per fas vel nefas indigno, per quem obedientiæ gloria, & ſubiectionis excellentia: ſiquidem virtutis fulgor; quòd Superior Tyrannus, veneratione adoretur, ut Superior. Sic enim voluntas Dei, ad cuius placitum fit: etenim obedientiæ perfectio, ſe ſubdi in omni timore dominis;

In quo obedientiæ perfectio?

non tantum bonis & modeſtis, ſed etiam dyſcolis. Alij tædio averſantur tyrannum & tyrannidem: hic hanc, non tyrannum, ſequens virtutem; quin deſideret, quod in alijs deſiderat, dum ſubditos ad lubitum gravat: etenim per inſignem ſubiectonem, veneratur indignum & dignitatem.

11 Aliter conſtruit Præſidis gratia, quod demolitur arrogantiæ violentiæ. Unde Horàtius, 1. *Satyr.* 1. v.86.

Horat.

Miraris,
Si nemo præſtet, quem non merearis amorem?

Hi nec ſibi conſulunt, nec dignitati, cùm benevolentia valeat utriuſque cedere gloriæ. Phraſi Chriſti emphaticà conſtat, qua Apoſtolis ſeriem exponit regiminis, & præmia poſt prudentis moderationis. *Vos* (inquit) *qui ſecuti eſtis me, cùm ſederit filius hominis in ſede maieſtatis ſuæ; ſedebitis.*

Matth. 19.28.

Maieſtas in ſede eſt: quidni dicit, cùm ſederit in maieſtate ſedis; ſed in ſede maieſtatis? Ut indicet diſcrimen ſedentium, dum occupant thronum. Qui ſedent, multoties imperant ſeveritate: alij ſedent principantes amore. Amor corda ſubditorum trahit: ſeveritas aſperitate ſubducendo avertit. Ille inferiores ſubdit & ſub throno & ſub Prælato: illa dumtaxàt ſub throno, & ſub maieſtate ſedis, non ſub ſede maieſtatis: Chriſtuſque in ſede maieſtatis promittit ſedere, nequaquàm in maieſtate; quippe non glorioſè ſedet; qui regit ſeveritate terribili maieſtatis, ſed illice & attractivà maieſtate dilectionis: etenim maieſtas ſedis habet ſubditos ut ſubditos per imperium; ſedes verò maieſtatis habet corda ſubditorum. Illa poſſidet ſubditum populum ſuum; ſed non ſub ſe: ſub ſe etiam habet vel celſitudine muneris, qui ſedet glorioſè in ſplendida ſede maieſtatis: quandoquidem dumtaxàt glorioſus munere thronus, ubi qui ſedet, habuerit ſubditorum animos: fugit enim Præſidem deſiderabilis in regimine excellentia, ubi in opere ex imperio fugiunt ſubditorum corda. Pende: *In ſede maieſtatis ſuæ.* Haud dubium, quòd in ſede ſit maieſtas. Cur igitur non ſedis, ſed ſedentis in maieſtate, deſignatur auctoritas? Ut habeat ſub ſe ſubditos, qui ſubditos habet, dùm tamquàm Superior ſedet: & in maieſtate ſedis, etiam oſtendit ſedem maieſtatis ſuæ; quippequàm proprià pollet maieſtate, qui in maieſtate ſedis, ſedet amore.

Summa excellentia ex regimine habere ſubditorum corda.

Ubi benignitas, amplior maieſtate maieſtas.

12 Exit *vincens ut vinceret*: & data eſt illi corona: igitur arcum habebat ſine ſagitta: & ante conflictum, nactus ſine pugna trophæum; quoniam pro telo averſæ ſeveritatis, ſagitta fauſtè utebatur amoris. Vicit antequàm vinceret. Vincit Præſes, dum poteſtate ſubditis opus iniungit: diciturque victor, priuſquam objiciatur ut Superior; igitur cùm habeat ſubditorum corda, horum tanta promptitudo in obedientia; ut iam completum ſit opus, ad audiendam vocem ſermonum eius. Ita quidem animi ſubditorum vincuntur, antequàm imperij ſagittà vincantur. Unde Plinius his predito dotibus, dicit Traiano: *Scis ubi vera Principis, ubi ſempiterna ſit gloria: ubi ſint honores, in quos nihil flamma, nihil ſenectuti, nihil ſucceſſoribus liceat.* Si blandus poteſt regnare, quippe vel ſubditos ſaxeos blandimine quit adducere. Horat. de *Arte*, à v. 392.

Apoc. 6. 2.

Illa ſubditi vincuntur, priuſquàm poteſtate vincantur.

Plinius.

————Orpheus
Dictus ob hoc lenire tigres, rapidoſque leones.
Dictus & Amphion Thebanæ conditor arcis,
Saxa movere ſono teſtudinis; & prece blandà
Ducere, quò vellet: fuit hæc ſapientia quondam
Publica. Sic *honor & nomen divinis.*

Horat.

✱ ✱ ✱

DIDASCALIA VII.

Numerari culpæ nequeunt, quæ amore habendæ poteſtatis perpetrantur.

Gregor. Magn.

1 INFIT Gregor. Magn. 24. in *Iob*, cap. ult. In hoc odio amore ſui dilectionis ſpecie, abſconditur virus animæ, ſine criminum timore: equidem propter vanitatis, auræque blandientis futilem ventum, cum inferno ambitioſus pepigit pactum. A diabolo N. Aſſertor aſſumptus, ac in templi cupula inſidiòsè collocatus. Ut homo diſceret vincere, indulſit ita à dæmone toties agi. Ex Chriſti victoria, qui honorum prurigine percitus, cavere debet ab huiuſmodi dæmonis aſſupmtionibus: equidem qui aſſumit in thronum, ſubdolè veterator invitat in præcipitium. Pende. *Mitte te hinc deorsùm*: dixit. Quorsùm *Deorſum*, ſi ſuggeſſerat *hinc*. Innuitur effectus ex aſſumptione diaboli, ſub eminentiæ colore: igitur hic non ſolùm ambitioſum impellit in lapſum, ſed ipſo in lapſu deorsùm; quoniam inſtat, quouſque aſſumptum deducat aſtu in infernum. Verùm ita ambitioſi mens cæca, & ratio ſplendore falſo illuſa, ut modò collocetur in ſublimiori loco; abdicit fatuè quòd aſſumatur à diabolo. Huiuſcemodi cupiditas dicitur radix malorum; *quàm quidam appetentes, erraverunt à fide, & inſeruerunt ſe doloribus multis.* Elucet intellectionis defectus, ubi pro dignitatibus inſerunt ſe doloribus; ſimul rigantes radicem malorum in appetentia vanitatis dignitatum: equidem in pectoris ambitione, cuncta mala continentur, uti in radice. Signatur à Paulo & miro modo. *Radix amaritudinis ſursùm germinans.* Radix deorsùm deſcendit: cur igitur ſursùm germinantem Paulus ambitionem innuit? Quid mirùm? Germinant quæque ſecundum propriam ſpeciem, & radicis conditionem. Unde ſi ſursùm germinant mala, cuncta erant in ambitione contenta. *Sursùm* & *deorsùm.* Aptè, ut quantum oſtendatur ex lapſu ambitioſi præcipitium: conferturque radici ſursùm floridè germinanti, deorsùmque amariſſimè tendenti; quippe aſſumptus à diabolo, quo magis in honoribus ſursùm, eò magis in amatorem verſus infernum deorsùm. Canit Virgilius, 2. *Georgic.* verſ. 291.

Pericula & horror ambitionis.

Luc. 4. 9

1. Tim. 6. 10.

Radix malorum.

Heb. 12. 15.

Quorsùm tendit aſſumptus à diabolo

——Quę quantum vertice ad auras.
Ætherias, tantum radicem in tartara tendit.

Virgil.

2 Nec tibi regnandi veniat dira cupido. Hoc eſt, ſe inſerere doloribus deauratis, quoniam ex amaritudine ſolùm germinant dolores: abominandaque titillans in honore magnitudo, qua ſpelitur cum faſtu ambitioſus in inferno. Omnia regna mundi etiam Chriſto oſtendit dæmon, & in momento oculi; ut clareret momentum illorum nullius momenti. Conditio in fallacem traditionem fuit; Si *cadens adoraveris me.* Inſigne ſanequâm promittitur faſtigium; ad quòd non exaltationem dæmon præmittit, ſed caſum. Chriſtus ut nos inſtrueret, ſtatim repulit: ambitioſus vel ante ſuggeſtionem, conditionem admittit: etenim adipiſci ut valeat cogitatum honorem; ex abrupto confeſtim pronus adorabit dæmonem. *O ambitio quàm cæca ſemper! O quam ſemper præſumptio peſſima! O quàm perdit conceſſa, qui inconceſſa captat!* (exclamat Chryſolog. *ſerm.* 152.) *Ob terrenum regnum impugna cœleſtem: terrenis inhians, irruit in divina; ipſamque pietatem totà impietate ſectatur. Apud illum peccandi amor.* Ut habeat adorationem, adorat attonitus dignitatem. Ut prævaleat in vanitate ſua, in vanum ab illo accipitur anima: igitur ſupponitur erga dæmonem ipſa adoratione auctoritas priuſquàm habeatur fallax adorata dignitas. *O quantum caliginis mentibus humanis objicit magna felicitas! Ille ſe ſupra rerum naturam eſſe tunc credit. Solicitiſſima ætas eſt illis. Præteritorum obliviſcuntur, præſentia negligunt, de futuris timent. Cùm ad extrema venerint, ſerò intelligunt miſeri, tandiù ſe, dum nihil agunt occupatos fuiſſe. Aliunde enim aliò transfugiunt, & conſiſtere unà cupiditate non poſſunt. Eorum gaudia trepida. Non ſolidis innituntur; ſed eadem, qua oriuntur, vanitate turbantur. Numquàm deerunt vel felices vel miſeræ ſolicitudinis cauſæ. Numquàm agetur, ſemper optatur.* Hæc Seneca de *Brevit. Vitæ*, à cap. 14. Elucet, quomodo ambitioſi adinſtar rotæ volvantur & volvant, & quomodò *impij in circuitu ambulant.* Crutius hìc, accinit.

Math. 4. 9.

Pro honore qui concupiſcit, dæmonem adorabit.

Chryſol.

Quo intuitu?

Senec.

Sine mente attoniti.

Pſal. 11. 9.

Verſant cuncta volubiles,
Rerum poteſtas cùm datur improbis.

Crucius

3 De huiuſmodi circuitu ad vertigi-
ne, etſi dictum, *Tom.*1.*T.*1.*D.*12. à n.10.
& alijs in *Tom.* modò agendum. Quid eſt
ergo ambulare in circuitu? Ambulare ſine
termino, quod contigit illis, quos impel-
lit ambitio: etenim etſi habeant culmina
dignitatum, non habent terminum; igitur
quaſi non ſatis habita, habentes proce-
Pſal. 46 dunt in ulteriora. *Sedet ſuper ſedem*: di-
9. cit noſter pleonaſmus. Quis non? Quiſquis
Finis am deſiderat plus. Super ſedem ſedet, qui præ-
bitionis ſenti honore gaudet. At qui fovet ambi-
ſine fine. tionem, ſedet nullatenùs ſuper ſedem;
quippequàm in ipſa dignitate poſſeſſa, ſu-
per ſedem ſedens quærit aliquid ſuprà.
Percitus pruritu honoris, ambulavit, ut
in adorationem obtineret. Obtinuit, ſed
in circutu ambulavit; quoniam adepto in
honore fine totius ambitionis, non inveni-
tur ambitionis finis. Carpit Boetius, 2. de
Conſol. Philoſoph. Metr.2. à v.11.

Si claris avidos ornet honoribus,
Nil iam parta videntur.
Sed quæſita vorans ſæva cupiditas,
Alios pandit hiatus.
Boetius *Quæ tam precipitem fræna cupidinem*
Certo ſine retentent,
Largis cum potius muneribus
Sitis ardeſcit habendi?

Cur ſimi 4 Hinc ambitio confertur igni, & va-
lis & diſ- nitas vento; quoniam ambitio vanitate
ſimilis creſcit, quæ cordis incendia nutrit. Quies
igni? ignis in ſublimi. Videſis Silveſtr. à Petra-
ſanct. lib. 6. *Symbol. heroic.* Conditionis
Prob. 30 profectò ſingularis eſt ignis ambitionis:
16. quandoquidem continuo motu ita volati-
le, ut non quieſcat in ſublimi. Naturam
cognovit Sapiens: *Ignis numquàm dicit,*
ſufficit. Cuncta vorat, nec ſatiatur. Nul-
la alimenta recuſat, verùm aviditas non
compeſcitur. Quò copia maior, ſitis ar-
dentior: ignique pectus cordis ambitioſi
comparatur; igitur non ſolùm inſtando in
ſublimi non quieſcit, ſed ſublimiora cu-
pit. Quod de igne aſſerit, idem de inferno
Ver. 16 dicit: *Numquàm dicit, ſufficit.* E ſiti, di-
gnitate ſopità, aviditate ambitionis, cre-
ſcit altera ſitis, quin extinguatur appeti-
tus; quippe igne potus: igitur poſt ma-
gna, plura: poſt plura & ſublimia, ſubli-
miora; expreſſo inferno, ut excutiatur
ignis ab ambitioſo: quandoquidem cogi-
tare poteſt, infernum portare in pectore,
vel in inferno ante tempus habitare.

Num tribus infernum cuſtodit faucibus
Propert. *antrum:*
Num ſitis inter aquas.

Succinit Propert. 3. *Eleg.* 5. v. 42. *Poſtulat,*
non obtinet (inquit Bernard. *Epiſt.* 126. à
n.1. *indignatur, reſilit ab illo, tranſit ad* Bern.
alium. Utinàm tamen obtinuiſſet! Minus
forsàm nocuiſſet petita votis ambitio, quàm
fruſtata: tunc quippe ſoli obeſſet ſibi,
nunc verò ſævit in orbem. Vides quid fa- *Ambitio*
cit amor gloriæ: quis neſciat? Videtur *etiam po*
quod Bernardus. Quid, quod dignitatem *ta ſiti-*
haberet? Altiori inhiaret, in ſublimi non *bunda.*
quieſceret. Infernus & ignis non dicunt:
Sufficit. Aquæ honorum ſale miſtæ: quò
plus ſunt potæ, plus ſitiuntur aquæ. Luca-
nus, 9. *Pharſal.* à v.607.

Largus aquæ medijs fons unus arenis: Lucan.
—In medijs ſitiebant Dipſades undis.

Adinſtar Orygis perpetuò ſitiunt: ſecum
habent in ſitis refrigerium; ſed quod ha-
bent deſpiciciunt, quia ampliora quærunt
(Videſis dicta, *Tom.*4. *T.*5. *D.* 4. *à n.* 15.)
etenim ad ſimilitudinem montium arden-
tium (ut obſervat Villava *Symbol.* 142.) Villav.
dum bibunt, plus ſitium: & cùm non ha-
beant quid cupiant in ſitim, concupiſcunt
ambitionem.

5 Demònſtratur aviditas in Lucifero
ad volatilem gloriam, cuius erat totum
votum: *Aſcendam.* Quò ergo? Fovet in Iſai. 16.
corde cogitationem, ut convertatur in 13.
dæmonem. Quæ non faciet ambitio, ſi hæc
neque quievit in cœlo? *Conſcendam.* Ubi?
Exponit nobile emblema, apud Octav.
Strad. Tom.2. *Symbolor.* 12. fol. 15. in quo Strad.
homo cum lampade in dextra, ambulans
ſuper nubes exprimitur graphicè; lemma-
que: *Altiora.* Altiora? *Altiora citiſsimo*
cœlo (ait hìc Iacob. Typotius) *eſt ipſum*
cum orbibus ſuis undecimum cœlum. Quis Iacob.
verò ſupra nubes latus, altiora petit, & Typot.
accenſo funali, quid ſcrutatur? Animus
eſt. At cuius? Luciferi ſanè, quia aſcen-
ſus huiuſmodi dumtaxàt cogitari poteſt à
dæmone. *Conſcendam.* Super nubes ela-
tus es in ſublimia. An ſunt altiora? Tu
ſignaculum ſimilitudinis, plenus ſapientia,
& perfectus decore. Omnis lapis pretioſus *Cur ambi-*
operimentum tuum. Tu Cherub extentus, *bitioſi in*
perfectus à die conditionis tuæ; donec in- *ſtar Lu-*
venta eſt iniquitas in te. Necdùm ſatiata *ciferi?*
ſitis? Amplorem deſiderans celſitudinem,
ſuperbè propriam ſolicitas perditionem.
Altiora? Quò animi extenditur cogita-
tio? *Similis ero Altiſsimo.* Quis ſicut Deus?
Tu ſignaculum ſimilitudinis, verùm non
ſimilitudo. Tu ſcis. Quid ergo ambis?
Altiora. Non poſſunt eſſe: & ambis quæ
eſſe non poſſunt? & cum impoſsibilitatis
cognitione? Iam non Cherub, ſcientiæ ple-
nitudine, ſed ambientis fatuitate, avens
quod

quod non poteſt eſſe. Altiora ſunt, ſed
non tibi; quòd verè cognoſcis, & cum co-
gnitione audax imprudenter ambis; ut cla-
reſcat, quis es tu, & quid ambitioſi cor:
equidem ita pravum, ita in ambitionem
Ambiunt pronum; ut cum tibi impoſsibilis digni-
ambitum tas, ut ambitas tantùm, ambitionem am-
bias. Impoſsibile non appetitur: appetere
concupiſcitur. Tua cognoſcitur igne in-
ſatiabili pravitas, atque mentis ſine men-
te ex ambitione fatuitas: etenim dumtaxàt
fatuus, ſpecie dignitatis attonitus, impoſ-
ſibili cognita dignitate; ambitum quibat
ambire. Vernaculè. *Si ſabe, que ni puede, ni*
ſe puede conſeguir; ſi pretende, pretende
por pretender.

6 *O homo* (ſubdit Bernard. *n.*4.) *non*
minùs ſine fronte, quàm ſine mente; nec
Bernard *Dei memor timoris, nec ſuæ honeſtatis!*
Putat ſe non videri, cùm ſit ſubſannatio
& illuſio omnibus qui in circuitu eius
ſunt. Neſcit ignominiam, modò nanci-
ſcatur altiorem gloriam. Non eſt, nec illi,
etſi ſit. Fatuus patet, dum plus, ubi nil
plus, quærit. Verùm prurit ambitione,
vel ipſe dæmon, vel poſſeſſus à dæmone:
equidem cùm totus ambitionis ſit, &
ambitioſo phrenetico non ſit mens; ſi non
valet ambire præ indignitate thronum,
ambit, ut ambiat dignitatis ambitum. Fa-
tuitas obijcitur, ſed non creditur, quo-
uſque pateat vigili ratione & reſtituta men-
te, in ambitione nihil præter dolores ambi-
ri. Dicit Doctor Gentium, quò ſupra. *Ra-*
dix omnium malorum eſt cupiditas, quam
quidam appetentes erraverunt à fide &
inſeruerunt ſe doloribus multis. Diximus
honorum cupiditatem, vitiorum cuncto-
rum eſſe radicem, *num.* 1. At gravat uti
Ubi ſup. pondus cogitationis, Tò: *Cupiditas,*
quam quidam appetentes. Quid? Appeti-
tur cupiditas? Patet, dum cor tendit in
vanitates & inſanias falſas: ubi ſequitur
uſque in inſaniam aves volantes, ac quas
Cupidita non valet pedibus, ſequitur oculis: ubi
tem cu- paſcit ventos, & phantaſiæ ſtudet in appa-
piunt. ratus, picturis cogitationis, ac imagini-
bus falſis: diciturque honorum cupiditas
appetita, ut ambitioſi conſtet conditio
prava: equidem dum altiora tenet, neque
reſtet quod deſideret; ultra poſsibilem &
inexcogitabilem deridiculè honorem, ut
appetat plus, quin plus, appetit cupidita-
tem. Pervenit indignus & indignè, quò
non pervenit ſpes; verùm haud ſatiatum
cor: quod quidem ſatiaretur, quia ſatis
eſſet; ni fortuna ludens in honorem impu-
liſſet. In ampliora iam tendit habito ho-
nore; quippe periculoſum, canem ſemel
extra guſtare. Aſcendit, unde non plus: &
plus percupit inflata mens? *Immodicæ*
cupiditates terminus neſciunt. Sordent Curt.
prima quæque, dum maiora ſperantur: ait
in Vit. Alexandr. Q. Curt. 10. cap. 10. quod
excerpſit Seneca, *Epiſt.* 115. dicente: *In-*
terim nova ſuſcipiunt, qui priora damna-
verant. Nemo enim eſt, cui felicitas ſua, Senec.
etiam ſi curſu venit, ſatisfaciat. Querun-
tur de conſilijs & de proceſsionibus ſuis.
Tandem deveniunt, ubi nihil præ partis &
potitis, appetibile: at nequaquàm remo-
ventur ab ambitione. Sunt ulteriora? Non
ſunt. Quid igitur ultra? Deſiderata. Ha-
bent: quaſi non haberent. Cor avet. Ignis
numquàm dicit: *Sufficit.* Non habent;
quem concupiſcant honorem; ſed habent
cupiditatem. Cogitant, quid appetant: &
cùm habeant quæque cogitant; quaſi non
haberent honorum felicitatem & gloriam:
concupiſcunt in phantaſiæ blandimen con-
cupiſcentiam.

7 De protervis filijs Iſraël, dixit Da-
vid: *Concupierunt concupiſcentiam in de-* Pſalm.
ſerto. Indicat plena corda, ſed ambitione 105. 14
ſaucia, & phantaſià læſa: hanc ni phrene-
tici haberent; quæ habebant, non concu-
piſcerent. Vide dicta de huiuſmodi phraſe
& periodo, *Tautolog.* 5. à n.20. & *Tom.*6.
T. 3. *n.* 27. Effectum deprompſit Paulus.
Quam quidam appetentes, inſeruerunt ſe Ubi ſup.
doloribus. Infeliciores utique, ſi dolores
voluntarij. Dolores invitè veniunt, cor-
dibus inſeruntur. Non ita dulces, ut quæ-
rantur dolores. Refugimus tribulationes,
quæ invenerunt nos nimis. Quiſnam ita
fatuus, ut ſpontè inſeratur doloribus? Qui *Habent*
habet cuncta & quærit alia: qui aliquid de- *cuncta,*
ſiderat ultra omnia: igitur cùm non aſſe- *& quæ-*
qui cogitata, ſit dolor; & habita concu- *runt alia*
piſcere ſit furor; doloribus furenter ſe in-
ſerit, qui triſtatur, de quo gaudet: quan-
doquidem eſt ambitioſo, vehementi, gravi
dolori; nec cogitare poſſe, quid poſsit
ambire. Clariùs. Dolor eſt, concupiſcere:
gaudium, percupita poſsidere. Sine ambi-
tione, indotatorum evaneſcit vita, quan-
tumvis contineant omnia: doloribuſque
inſeruntur, quærentes ambitum: etenim
cùm non habeant, de quo doleant; concu-
piſcunt, ut ambiant, concupiſcentiam.
Arbitrantur inter fortunæ dona, quòd poſt
omnia, ſemper cogitetur ultrà. Dolor eſt,
ſi non plus; quamvis non ſit: & ut doleant,
vel habeant de fortuna dolorem; concu-
piſcentiæ fortunæ appetunt cupiditatem.
Denique. Damnum iudicatur, quicquid
non

non acquiritur. Non eſt plus, neque poſſibile. Utique, verùm eſt deſiderabile. Ita? Ita. In ambitioſi corde, Luciferi invenitur furioſa concupiſcentia, atque cupiditas fatua, ſine corde & ſine mente, ex phantaſia picta à corde: equidem uti dæmon, ut dolcat, ut ambiat maieſtatem ſublimiorem, & gloriam; unionem procax concupiſcet hypoſtaticam.

Avidi in impoſſibilia.

—*Miſerâ ambitione laborat.*

Horat.

Ut medulatur Horatius, 1. *Satyr.* 4. v. 26. *Ambitio* quia cupit: *miſera*, quippe nil appetit: etenim nanciſcatur quantumvis cogitationis vanam cupiditatem, obtinebit dumtaxàt phantaſiæ cogitationem.

8 Exponetur modò præfatum ſymbolum, *num.* 5. cùm epigraphe: *Altiora.* Animus eſt, qui ſupra nubes latus & elatus, altiora petit: ſunt enim altiora. Verùm dum lampade inſtruitur, ultra undecimum cœlum, quid ſcrutatur? Altiora. Eſt aliquid ultrà. Verùm quid? Obijcitur, quàm vanum, fatuum ambitioſum cor; & ambitio quàm phrenetica, ubi ut plus & altiora quærat; attonitus celſitudine, ſpatia ſcrutatur perperàm imaginaria. Elucet cordis cupiditas, & ambitionis fallacitas: equidem ſi altiora cupit, & ultrà quærit; fovebit cupitam cupiditatem, & phantaſiæ ludentis latam imaginationem, quam concupiſcentia deſiderat ut in immenſum ambiat. De Spatijs imaginarijs, videſis Ariſtotel. 1. de *Cœlo*, text. 100. Ibi, D. Thom. Auguſtin. 11. *Civit.* cap. 5. Dionyſ. Areopagit. de *Divin. nomin.* cap. 1. & Pavon. *Natural. Theolog.* diſt. 2. n. 23. & 1139. Siccine celſitas eſt ignorantia, & ambientis ignominia. Non enim honor habetur in dignitate; ſed in phantaſiæ ludicra imaginatione. Hinc de Lucifero in ſcomma, ludibriumque dicitur: *Dicebas in corde tuo: In cœlum conſcendam. Super aſtra.* Sunt altiora. Ultra cœlum ſpatium imaginarium. Idem dicebat in corde ſuo. Totum cœlum, totum ſolium, phantaſiæ ambientis phrenetica cogitatio. Iuvenal. Satyr. 10. v. 103. inquit:

Phrenetica appetentia, quia imaginaria.

Ubi ſuprà.

Ergo quid optandum foret, ignoraſſe fatetur,
—*Qui nimios optabat honores.*

Iuvenal

9 Excellentem, magnam, imò celſiorem præ alijs habebat, & gratìs dignitatem. Quid quærit ultrà? Altiora, non ut aſcendat, ſed ut cadat. Ut caderet? Utique. Hic cenſus contrahitur ab ambitione. Dixit, quò ſuprà Paulus. *Cupiditas, quam quidam appetentes erraverunt à fide.* Quod ab ambitioſo iudicatur honor, eſt error: igitur ſi maiorem exploraverit dignitatem, averſabitur honorificum auctorem. Audiatur Seneca. *Age potiùs gratias* (ait 3. de *Ira*, cap. 31.) *pro his, quæ accepiſti: reliqua expecta, & nondum te eſſe plenum gaude. Inter voluptates eſt, ſuperaſſe quod ſperes. Omnes viciſti. Primum te eſſe in animo amici lætare.* Renuit, deſiderat ruere. Cauſam indicat, *Epiſt.* 73. proferens: *Cupiditas ingrata eſt.* Quid mirum, ſi ambitione deficeret prave à fide? Fides, ubi ambitioni non obeſt; ſtat, vel ſtare videtur: verùm ſi opponitur molimini cordis, ab hoc iugulatur fides: equidem cùm non intendat ambitio in amici fidem, ſed in imaginariam eminentem dignitatem; fidem fluxam ſervabit, vel obſervabit pravum inſidioſum cor; abtinendæ dignitatis quandiù ſubſiſtit ſpes. Cæterùm ſi ſpes labat, & præ alijs ambitu ſuperiora deſiderat; erga illum relinquet fidem, qui primam & ſine meritis contulit dignitatem: Urgetque evanidus labor, quin cognoſcatu defectionis error; quippe fovebit obcæcatè vile propoſitum, conatumque furore delirium, ut plura & plura ſuperiora tenaciter æmuletur, quantumvis in infernum ambitione detrudatur. Prima collata dignitas, fomes ineſt ingratitudinis, & amplioris ambitionis; quia nequibat eſſe ambitio, ubi nulla de honore cogitatio, vel eò quòd merita nulla, vel ſi eſſent, quia nihil omnia. Habita ergo gratis prima, collatio ingrata; igitur ambitioſo videtur proprijs viribus altiora poſſe conſequi: obiectoque cogitationi honore, deficit illicò à fide: etenim non habet ullam honoranti fidem; ni extendatur auxilium erga celſiorem honorem. Nihil amat qui ingratum amat. Sufficit collatus thronus, ut ſit ingratus: equidem ſi præcedit honore, deficiet prorsùm à fide. Claudian. 2. de Laud. *Stilicon.* opportunè à v. 232.

Ubi ſuprà.

Illis viſus honor mentis eſt error.

Senec.

Ambitio ingrata eſt.

Averſatur fidem

—*Tantùmque ſuos invidit honores,*
Exiguumque putat, quòd ſic amplexus.

Claud.

10 Innata præ pravitate videtur gratìs dignato; ingratitudo ex honore; ſed eſt à dæmone. Semper ambitioſus perfidus. Hiſpanicè: *No guarda ley.* Diximus *Tom.* 5. *T.* 2. *à n.* 20. quid indicaret illud Ioannis periodus: *Qui recedit & non permanet.* Modò notanda lectio Lyrani & Hugonis. *Qui præcedit, & non permanet.* Etſi in textum invitè, in noſtrum articulum aptè: non enim poteſt permanere in fide, qui præcedit dignitate. Verùm quare? Ingratitudine? Indignis ſæpe ſolemne: quandoquidem idem eſt, honorem accipere, ac ab auctore recedere. Altiora cogitat, pleniora deſiderat, quæ non deſideraret, ni prima haberet. Habet, & tamen captat. Multa præcedens occupat. Habet nimis, ſed non ſatis; & dum præcedit, recedit; quippe de illo benè merito, ſi altiorem tantillùm viderit dignitatem, minimè ſervabit fidem. Exponamus in proprio ſenſus. *Qui recedit & non permanet.* Eſtne qui ſimul permaneat & recedat? Utique. Qui dignitate præcedit. Recedit, dum accipit, & ſimul permanet, an alia ampliora accipere poſsit: verùm recedens negabit fidem, ſi amicus & auctor obex in ampliorem maiſtatem. Ducitur ut præcedat ambitione: eſt amicus dignitatis, ſed non amici, qui permanet ut præcedat, & præcedens recedit. Neſcio quid habent ſemel prægustati honores. Mirum, cor ſi non rapiant à throno pectoris. Philotheus in S. Bernardi *Encomiaſtic.* cap. 6. accinit:

2 Ioan. 9.

Lyran.

Idem, honorem ab indignitas accipi, ac ab auctore recedere.

Maius opus, ſumma verſari in culmine rerum,
Nec tamen ullà animos ambitione premi.

Philoth

11 Exponamus ergo ex ambitionis plaga, fidei vulnera. Acceſsit ad Ieſum ſuggeſtione filiorum Maria Salome, *adorans & petens aliquid ad eo.* Antequàm fieret ex ambitione, præmiſsà adoratione, ſupplicatio; de occulto molimine poterat eſſe ſuſpicio; quin errorem cognocerent, qui petiſſent: etenim honorum parebant indigni, qui ſeculari ambiebant interventione. Hæccine ars multorum eſt, ut ambiant ſecurè dignitatem, & habeant obiurgati excuſationem, quaſi inſcium ornati & ſubornati ambitus, eſſet appetentium pectus; & conſulant illis, qui ducti amore & vinculo ſanguinis. Haud credendi. Hinc dicitur illos acceſsiſſe, accedente matre: igitur mater non accederet, niſi illam uterque in acceſſum impuliſſet. Elucet ex verbis, quid & quomodò artificium ambitionis. *Magiſter volumus, ut quodcumque petierimus, facias nobis.* Uterque dignum ſe iudicat, & fallitur. Non qui ſeipſum commendat, probatus eſt, ſed quem Deus commendat. Non qui inſeritur, ſed qui vocatur: nec qui vocatur dignus eſt; ſed qui vocatur à Deo, tamquàm Aaron. *Volumus.* Parùm in ſchola Chriſti perfecta, quæ ordinat voluntas propria: & vel in regimine non eligendum quod eligitur; ſed quod dumtaxàt à Superiore confertur. Unde ſatis munus, & altius munus; ſi noſtræ ambitioni concederetur quod volumus? Illis videbatur gratià, quod pendebat à meritis & iuſtitia: & quamvis eſſet gratia, conferenda iuxta rationis amuſsim, non iuxta accipientium ſitibundam voluntatem. *Quodcumque petierimus.* Ambitioſo pectori haud ſat quodcumque. *Quodcumque*, ideſt, ut mater dixerat *Aliquid.* Scena obijcitur ambitionis, & ſimul ingratitudinis; igitur *quodcumque*, *aliquid* dicitur quod avidè petitur; quaſi ſummum in maieſtate throni, eſſet in illorum honorem, nullius, vel parvi momenti. *Aliquid* tantùm dignitatum culmina? Aliquid ingratitudini, ſumma ambienti: & *aliquid* in altioribus ſumma; quia accipienti nihil omnia. Alia de *aliquo* infrà, *n.* 6.

Matth. 20. 20.

Eccleſiaſtici, muneris indigni, Principū interventione.

Marc. 10. 35.

Ars ambitionis.

Perfecta obedientia, non eligere, ſervāda.

Modus gratiarū

Quod ambienti ſumma, ſi acceperit, nihil omnia.

12 Illa adorat & petit. *Ut quodcumque petierimus*, uterque dicit. Quid ergo iudicandum? Sit ergo Bernardi iudicium. *Electioni* (inquit 3. de *Conſiderat.* cap. 4. num. 9.) *non ſe ingerat rogans. Ubi autem non licèt quod volo facere, quis locus roganti: Niſi fortè qui me rogat, hoc rogat; ut quod vult, hoc liceat mihi, ut non magis velim. Alius pro alio, alius fortè & pro ſe rogat. Pro quo rogaris, ſit ſuſpectus: qui ipſe rogat pro ſe, iam iudicatus eſt: nec intereſt per ſe, an per alium quis roget. Conſilio non prece agendum eſt.* Ambientium damnantur artes. Cognoſcunt non eſſe merita, ſi merita preces. Quid ſi in ſacra munera, ſæcularium audacia; ut obtineat eorum interventionis auctoritas, contra quam clamat indignitas? Illicita ſanè quæ petunt, & preces ſæcularium indigni cum muneribus ambiunt; quaſi quia rogant, quæ illicita licita fiant: & ni concedantur, quæ prolubio petuntur, fiat moto ſtomacho faſtidium intercedentium, & iuxtè repellentibus opprobrium. Ita ergo vanitas ſæcularium, accedentium, adorantium flexo collo, pede obliquo, torto capite, curvo corpore, adinſtar ſimiorum hinc inde benevolentiam captantium; quod prudentibus ridiculum, quippe nactum iri illorum aſſentit animus, *Volumus* ut fiat & *quodcumque petierimus.* Non hæc, aut illa: *Quodcumque*, & apertà fronte. Etiam indigni, cuiuſcumque dignitatis creditores factà prece. Non prece, quod adorantes petunt, agendum; ſed per conſilium ſerie ad amuſsim meritorum. Neſciunt quid petunt: iureque repelluntur; quippe ius non eſt quod indignis conferantur dignitates, per ſæcularium preces, & fictas adorationes. Vernaculè: *No es razon,*

Bern.

Ut merita preces exulant merità.

Math. d. v. 22.

Sæcularium interceſſiones, & audacia, repellenda.

que à indignos, ſin prendas, ſin ſuſtancia, ſe confieran las honras de las ſillas; por figuras, por monadas, por quatro ridiculas, y ſingidas reverencias.

Cur ſæpe aſſenſus, & à quibu, huiuſmodi interventionibus?

13 Hæc magni ſolùm ducunt, qui ut magnos oſtendi volunt, & poteſtatem oſtendi; quaſi illorum ad poſtulata aſſenſus, indignos facerent dignos, & ſufficeret placitum, meritorum ſupplementum, minimè quærentium in honoribus conferendis dignitatem; ſed propiam adorationem: etenim ſicut per illos ab alijs obtinetur (precibus ſine meritis) honorum gratia; gratià illorum ſine dotibus illi poſsint aſſumi in altiora ſumma munera. Proh miſelli! Fallimini: dum indigna iſthæc indignè propter ambitionem placent; queis & per quos collata munera, rident, efformantes per ludibrium de iudicio veſtro criſim, quorum renuiſtis iure confundere faciem. Qui pro alio rogat, ſuſpectus ſit.

Sæcularium intuitus.

Quærentes aliena, quærunt avide quæ ſua ſunt, vel percupiunt eſſe ſua. Solicitant commoda, & rogant quòd prava fiant: etenim non illorum intereſt, modò illorum precibus conferatur munus; quòd aſſentientem in tartara ducat diabolus. Claudian. quò dudùm, à v.114.

——*Fœdiſsima nutrix*
Ambitio, præ veſtibulis foribuſque potentum
Claud. *Excubat, & pretijs commercia poſcit honorum.*
Numina monſtriferis quæ Tartarus edidit antris.

Pretijs emuntur preces: hiſque concedantur honores; quos fas, non dari nec prece nec pretio: & forsàm (ut Iuvenalis verbis utar *Satyr.* 8. à v.190.

——*Ridere poteſt quis*
Iuvenal ——*Quanti ſua funera vendant.*
——*Aut aliud, quod dicere nolo:*
At non peiora ſuperſunt?

14 Pergo in articuli argumentum. Petit mater, petierunt filij, ſed quid?
Marc. d.37. *Da nobis, ut unus ad dexteram tuam, & alius ad ſiniſtram tuam ſedeamus in gloria tua.* In precibus ambitione labant.

Gloria throni minuitur, ſi ad gloriam quæritur.

Neſciunt quid petant: quandoquidem vel in throno dedecorant meritorum famam; qui maieſtatis thronos quærunt ad gloriam. *Mala pro bonis petenti, periculoſum eſt aſſequi*: ait Seneca, de *Vita beat.* cap. 14.

Senec.

Neſciunt quid appetant, ſed appetunt: & uti ſtolidi, altitudinis non conſiderant periculum, ſi videant thronum.
Verſ.41 Audierunt ſocij & *cœperunt indignari.* Nulla ambientium confeſio ex repulſa deſcribitur, neque ſociorum indignatione animus commovetur. Non conſiderantur ut laborum ſocij, ſed honorum æmuli: & modò quod enixè per ſe & per alios concupiſcunt, conſequantur; quid ad illos quòd alij de ambitione indignarentur? Pende ſocietatem & ambitus amicitiam in diſcordiam. *Da nobis* (aiunt, quod volumus, ideſt) *Ut unus ad dexteram tuam & alius ad ſiniſtram tuam ſedeamus.* Ibid. v. 37.

Quidni unus poſt alium aſſumatur in throni gloriam; ſed unus ad dexteram, & alius ad ſiniſtram? Indicant imperitorum preces, effectum titilantis ambitionis.

Qui ſocij in ambitum, in dignitate opponuntur.

Ambitio ægrè fert vel ſuperiorem, vel parem. Si unus poſt alium; alium reſpiceret ſuperiorem. Unus hinc & hinc ex ſitu locorum pro maieſtate, motuò ſederent adverſi: ſiccineque petum ſedem maieſtatis, proferentes; quin velint exitum ambitionis: etenim honorem appetentes, ſimul in thronos celſitudinis aſcendunt; ut pòſt ex adverſo pro maieſtate opponantur. *Peſtis nulla maior in amicitijs eſſe poteſt* (ait Cicer. in *Lælio*) *quàm honoris certamen & gloriæ; ex quo inimicitiæ inter amiciſsimos.* Cicer.

Et amici averſi.

Mutuò in ſellis ſe reſpiciunt, ut in reſpectu averſentur. Ita dictat ambitio: unus adverſus alterum inflectur pro alio; quia nullum habet in reſpectu reſpectum, ſi tetigerit faſtigium? imò hinc & hinc illorum pugnabunt mutuò factiones; quamvis ſint fratres.

Ambitio nõ quieſcit.

15 Detegamus igitur ſiparium huiuſmodi cupiditatis, tentigine maieſtatis & honoris. *Da nobis ut ſedeamus.* Mentiuntur, dicentes requiem, ſi obtinuerint in maieſtate ſeſsionem: igitur ambitio cùm non poſsit ſaturari; nec poteſt quieſcere. Seſsio in throno datur, ubi ulteriùs nihil appetitur. *Neſcitis* (dicit Chriſtus) *quid petatis.* Verſ.38

Haud quieſcet ambitus ſi datur ulteriùs. *Cupiditas* (ſubdit Seneca, *Epiſt.* 74.) *felicitatem ſuam non intelligit; quia non unde venerit, reſpicit, ſed quò tendat.* Senec.

Neſciunt fratres ad felicitatem quid petunt; quia ignorant felicitatem: & in throno neſcientes dicunt ſeſsionem; quia impulſum ambitionis (qua dicuntur) ignorant, ut habentes plura ſitiant, & altiora ulteriùs ambiant: ſiquidem non reſpiciunt, unde ad dignitatem veniant; ſed quò obtenta dignitate, feliciores per illam poſſunt venire. Opportunè Curtius in *Alex. hiſtor.* lib. 8. cap. 8. *Plus habemus quàm capimus. Inſatiabilis autem avaritia* Q.Curt.

tiæ cum ambitione eſt; adhuc implere velle, quod iam circunfluit. Mala peſtis vel in potito honore graſſatur ambitio. Sedes eſt in honoris ſede, dum non obtinetur ambitu. *Neſcitis*, dum plus habetis, quàm capitis. Neſcitis, dum in ſede dicitis ſedem: eſt ambitionis velamen. Quæ à vobis dicitur quies, eſt vanæ auctoritatis ſpecies, & inexplebilis ſitis: *Neſcitis quid petatis*; quippequàm perperàm ad ſeſsionem dicitis ſedem, ubi tantùm quæritis honorum ſuperfluitatem.

Non ſopitur ambitus, ſi datur ulteriùs.

Elegi vos in Principes: quid amplius quæritis? Inquirite dumtaxàt, ad quod elegi. Videbant ſe vel inter ſocios, honoratos præ alijs, & cupiebant eſſe altiore dignitate eximiè mirabiliores. Cupiebant eſſe primates: negatque Chriſtus in ſedibus futuram fore ſeſsionem; ſed ampliorem fore ſitibundam thronis ſitim; etenim plura ac plura concupiſcerent, ſi plura haberent.

16 Ex ipſorum & matris verbis elucet. Illa dicit, *Aliquid.* Illi, *Quodcumque.* Ergo ſumma maieſtas aliquid tantùm. Nonne totum? Ambitioni non viſum. Modò aliquid appetunt; ut per hoc aliquid aſſequantur & reliquum. Ubi totum, nullius nullum inſtigat deſiderium: & dicunt totum *aliquid*, quaſi haberent nihil; quippe dum regnat maieſtatis ambitio, vel in ſuprema ſede non erit ſeſsio.

Vel poſt altiora, quæritur ultrà.

Aliquid dicitur, quod ut totum & non plus ultrà, captatur. Neſciunt quid petunt, & quid futuri in dignitate proferunt: volunt facere gradum, quam dicunt ſedem; ut non quieſcant, ſed aſcendant ad auctoritatis apicem: deſignantque thronum *aliquid*, quaſi non ſummum; ut totum aliquid ſit ad ampliorem maieſtatem ultra thronum. Ampliſsima iam cor habet.

Iuvenal. ——— *Tamen ultima pergere tendit.*

In hæc hominum quot doli, quot inſidiæ? Quot fraudes, quot proditiones? *Poteſtatis habes concupiſcentiam* (dicit Satanæ & æmulis Bernard. in *Aſcenſ. Dom.* ſerm. 4. n. 3.) *altitudinis præſumis potentiæ.* Bernard

Quanti tamen uſque hodie fœda ſequuntur infeliciaque veſtigia? Imò verò, quàm pauci evadunt; quibus non dominandi libido dominetur, eò quòd laudatur peccator in deſiderijs animæ ſuæ? Potentibus ſiquidem omnes adulantur: invident omnes. Quem ſequimini miſeri homines? quem ſequimini?

Monachus ambitioſus, totus ſcelus.

Hoc ſæculi opus eſt. Sit ergo diabolicum embolium extra clauſtrum.
S.Bened. *A ſæculi actibus ſe facere alienum*: Regul. S. *cap.* 4. monet Benedictus Monachum: equidem quæ mala non faciet, quē ambitus in faſtum intimè pungit? Cauſam vel Ethnicus profert. *Religioſi enim ſunt* (inquit Diodor. Siculus, *Biblioth.* lib. 20. n.755.) *qui magnas & nefarias res aggredi parant.* Diod.Sicul.

Maximum religionis dedecus, honorum ambitus: igitur non ſolùm religio proteritur, virtus calcatur, uſurpantur præmia, foventur vitia; ſed in ambitum dignitatum, ubi ſupplantat maieſtas, non arrideat ad votum vel horribilior iniquitas.

17 Diſcipuli uti tunc ſummè imperfecti Magiſtro cœleſti ante paſsionem præpararunt crucem. Cœnà noviſsimà factà cum eis, monuit congregatos unius diſcipuli proditionis, quin ullum cogitaretur diſcrimen inter Iudam & Satanam: igitur ex inferno dumtaxàt molimen; cum perfidia tradere in mortem, qui cupiebat pro illis totum effundere ſanguinem, & pridem in Apoſtolos elegerat, in Principes elevarat, & in ſede maieſtatis regnum illis diſpoſuerat. Cunctos vox Magiſtri ſceleriſque intimè perculit.

Continuò cuncti quærunt, quis talibus auſis Iuvenc. 4. v. 439
Inſano tantum cepiſſet corde venenum?

Chriſtus reſpondit: *Unus veſtrum.* Quid ergo tunc illi? *Cœperunt quærere inter ſe, quis eſſet ex eis, qui hoc facturus eſſet: facta eſt autem & contentio inter eos; quis eorum videretur eſſe maior.* Matth. 26. 21. Luc. 22. à 23.

Singularis modus ſcrutinij! Quid huiuſmodi de dignitate contentio, in cognitionem perfidi? Totum. Ille ſanè proditor qui volebat eſſe maior. Diximus, *Tom.* 1. *T.* 1. *D.* 12. *n.* 1. Facie alià illuſtranda coniectura. *Quis eorum videretur eſſe maior.* Haud quis eſſet, ſed quis videretur.

Cor ambitioſum ſentina criminũ.

En proditor: etenim fovebit corde perfidiam, qui dignitate dumtaxàt ſtudet in honoris apparentiam. Qui maior eſt, præſtantiam celat uti honore dignus: qui videri cupit, perfidus: igitur ſocios, ſuperioreſque ſeducet, vel amiciſsimos præclarè meritos prodet; qui propter dignitatis inflationem, ſuam contendit ut præſtantiam oſtendere indignitatem. Non enim eſſet proditor, ſi fuiſſet maior. *Videretur.* Elucet, unde minor, vel nihili, & ſubdolè in palàm proditor: quandoquidem cuncta mala in pectore fovet, & corde pariet; qui cupit dignitatis venerabile auctoramen, in vaniſſimam apparentem oſtentationem. Retorqueatur Profanus, *Satyr.* 10. v. 139.

——— *Cauſas diſcriminis atque laboris*
Inde habuit. Tantò maior famæ ſitis eſt, quàm Iuvenal
Virtutis,

18 Denique, ut ſciatur iuxta Paulum, qui ſint hi, qui nihil ſunt. Sunt in ſociorum cœtu Superioribus inobedientes, bilingues, vaniloqui & ſeductores, qui univerſas domos ſubvertunt, docentes quæ non oportet, turpis lucri gratiâ. Sanè: ſiquidem ut aliquid vel per fas, aut nefas ſint; ad honorum ſpeciem, intra & extra clauſtra vivunt dumtaxàt in contentionē. Iam ergo diſcipuli dignitatem habebant: faſtigia inſignia Magiſtri meritis atque gratiâ decorabant. Hic perfidè inimicis in ludibrium tradendus; cæterùm perduellis erat ignotus. Ut clareret cunctis proditor; contentio facta inter eos, quiſnam illorum videretur eſſe maior: quandoquidem ille ſanè moliebatur proditionem, qui in honore maiorem inquirebat ex ambitu dignitatem. Alia utique in promptu, ſed ne gravet Didaſcalia, *Tom. ſeq.* dicenda, *Tautolog.* 1. *D.* 3. Qui peiores ſunt, frequenter ambitione vehementiore ſtimulantur, ut flagitia dignitatum diſsimulata deaurentur. *Seditioſiſsimi hominis peſtiferis blanditijs præreptus populi favor, Conſularibus comitijs, ſummum dedecus admittere conabatur, ampliſsimum ei imperium deferre cupiens; cuius teterrimis actis, exquiſitum potiùs ſupplicium, quàm ullus honor debebatur.* Ita apud Valer. Max. 3. *cap.* 8. *n.* 3. de cuius articulo, & quare, dicemus, *Tautolog.* 9. *D.* 8. *n.* 12. interim vide Bernard. *Epiſt.* 28. *Omnia quæ gerunt* (agunt enim, ſed aguntur) *minimè grata* (patientia laudanda eſt) *ſed moleſtiſsima. Ipſorum confeſsione tempora miſera* (infit Seneca ubi ſupr. *n.* 2.) *cùm hæc quoque, quibus ſe attollunt, & ſupra hominem efferunt, parùm ſincera ſint. Maxima quæque bona ſolicita ſunt: nec ulli fortunæ minùs benè, quàm optimæ creditur. Aliâ felicitate ad tuendam felicitatem opus eſt: & pro ipſis, quæ ſucceſſerunt votis, vota facienda ſunt. Omne enim quod fortuitu evenit, inſtabile eſt: quò altiùs ſurrexit, vergit proniùs in occaſum. Neminem porrò caſura delectant. Miſerrimam ergo neceſſe eſt (non tantùm breviſsimam) vitam eorum eſſe; qui magno parant labore, quod maiore poſsideant. Operosè aſſequentur quæ volunt: anxij tenent quæ aſſecuti ſunt. Novæ occupationes veteribus ſubſtituuntur. Spes ſpem excitat, ambitionem ambitio. Miſeriarum non finis quæritur, ſed materia commutatur.* Diſcite ab Ethnico, qualis ambitio. Radix patet malorum. In orbis perniciem naſcitur, ſi hominum corde fovetur. Satyricus, quò dudùm v. 142. ſuccinit:

——— *Patriam tamen obruit olim*
Gloria paucorum, & laudis tituli que cupido.

Seminatium contentionū. — *Et inſidiarum.* — Val. Max. — *Plus ambitioſi, qui teterrimi.* — *Deſcriptio vitæ ambitioſi* — Senec. — Iuve

DIDASCALIA VIII.

Rector indignus, dignitatis dedecus.

1 HINC Sapientis provocatur ſtomachus in vomitum, dum vidit in ſapientiæ prudentiæque ſede, ſtultum. *Indecens eſt ſtulto gloria*: quod arbitratur faſtigium, patet honoris opprobrium: igitur habet culminis rutilam gloriam, ut magis oſtentet ſublimitate ſtultitiam; quam quidem in ludibrium haud demonſtraret, modò indignus & indignè dignitatem non haberet. De dignis, ac inſigniter dotatis, dicit Siracides: *Dominantes in poteſtatibus ſuis, homines magni virtute, & prudentiâ ſua præditi.* In magna debent eligi conſona. Quid quòd magnus, magnificus thronus, ubi Præſes non eſt magnus? Magnitudo pendet à virtute, nequaquàm ab electione: equidem quod meritis fulget gloria, indignis eſt ignominia. Non magnus qui habet, ſed qui dignè præſidet. Dignè præeſt, quem ſapientia ducit, prudentia regit: dicunturque viri magni, qui in ſolio prudentiâ præditi; quippequàm nulla, in regimen merita magna, ſine prudentia.

Hæc vera gloria in gubernatione, prudentia.

Accinit Euripides, in *Supplicib.* v. 510. Sine modo non eſt ratio. Ergo in reliqua textus. *Dominantes in poteſtatibus ſuis.* Hoc eſt, dominantes in dominationibus, vel potentes poteſtatibus; ut ſæpe diximus. Eſt ne poteſtas ſine dominatione, & dominatio ſine poteſtate? Eſt utique in throni indignis; quia non dominantur in poteſtatibus ſuis: igitur poteſtates quibus exercent dominium, prorsùm alienæ, quippe propriæ meritorum; unde ſi propriæ, non eſſent indigni. Habet dominationem in miniſterio, quiſquis dotibus dignus officio. Tunc illi poteſtas à meritis, non à dominatione poteſtatis; quoniam non magnitudo, quæ pendet tantùm à throno: & qui prudentiâ in dignitate præcellunt, propriâque fulgent virtute, hi dicuntur viri magni; igitur non habent dominationem

Pro. 1. — I 44 — *Q ria ig nia* — Eu — *Nullum, regimen ſine modo.* — *Auctoritas à meritis, non ab auctoritate.*

cx

ex auctoritate poteſtatum, ſed magnitudine dotium; prius poteſtatis & dominationis habentes honorem, quàm pervenirent in honoris celſitudinem.

2 *In poteſtatibus ſuis.* Obtinuerunt per eligentium ſuffragia, quod iam habebant per merita: quapropter dum dotes exulant, & indotatos infulæ poteſtatis deaurant, minimè electi dominantur in dominationis poteſtatibus; quoniam poteſtatum & honorum turpe dedecus: virique magni, in poteſtatibus ſuis antequàm dominentur, dominantur; quoniam priuſquàm eveherentur in maieſtatis cacumen, ex dotibus acquiſiverant cacuminis maieſtatem Aliter & aliter digni & indigni dominantur in poteſtatibus ſuis. Indigni habent dignitatem, ut eſſe videantur, vel ut ſint. Digni, ut illuſtrent dignitates, quippe ſunt. His eget dignitas: illi egent dignitate: igitur ni haberent curvâ fortunâ faſtigium; hominum eſſent ludibrium, qui priùs opprobrium. Econtrariò accidit dignis, dominantibus in poteſtatibus ſuis: quandoquidem etſi ſummus illis dignitatum honor; per merita & dotes ſunt honoris & dignitatum ſplendor. *Poteſtatibus ſuis.* Quidni etiam qui non digni in poteſtatibus? Dicit Tibullus, 3. *Eleg.* 3. v. 22.

O mihi felicem terque quaterque diem,
Nam fortuna ſuâ tempora lege regit!

3 Hinc illorum ex dominatione ſtupor, dum habetur honor: etenim plauditur quod à fortuna eligitur; quaſi lege regeretur. Fortuna illorum eſt, minimè muneris, quod deturpant, ubi illius illos flamina exornant: ſuaque dicitur in poteſtate poteſtas, ubi nominatur indignorum felicitas; quoniam dum digni in honorem eliguntur; felicitas non illorum, ſed dignitatum. Aptiùs exprimitur libertate C. Iul. Cæſaris in Dictatorem Syllam (de quo Plutarchus in *Cæſar.*) Cùm *Dictator* (inquit) *minaretur Cæſari necem, & hic dixiſſet: Quò iure? Reſpondit Sylla: Poteſtate mea. Promptè Cæſar: Iurè dicis tuam: emiſti.* Emunt indigni, fortunâ favente (& ut ait Capitolin. in *Gordian.* pag. 443.) *novitate & enormitate fortunæ,* quibus opus habent, in honores poteſtates. Eorum ſunt ſanè, quippe partæ turpi emptione. Dat cenſus honores: verùm etſi habeant, minimè dominantur in poteſtatibus ſuis; quoniam in muneribus dumtaxàt dominantur merita, ſed non indignorum munera: etenim frequenter iacent in iniquitatibus, quorum dextera repleta eſt ad emptionem muneribus. Habent cum poteſtatibus honores, ſed in ipſis nequaquàm dominantes; quippequam tantum ex illis poteſtati dedecus, ut vel ipſi ſe cognoſcant dominationis indignos. *Nec viri, nec ad parendum, nec ad imperandum apti, apparatum imperij dedecorantes*: infit Plutarch. in *Sertor.* Patet utique fortunæ dumtaxàt meritum; qua de cauſa qui inidonei, ſolùm avidè percupiunt poteſtatis apparatum. Virgil. in *Opuſcul.* ſuccinit verè:

O fortuna potens, quàm variabilis!
Tantum iuris atrox quæ tibi vendicas.
Evertis bonos, eligis improbos;
Nec ſervare potes muneribus fidem:
Fortuna immeritos auget honoribus.

4 Diſcrimen horum demonſtrat Salomon pleonaſmo illuſtri, de quo fuſè egimus, *Tom.* 4. T. 6. n. 7. & 24. nimirùm: *Eſt qui ſtultus appareat elevatus in ſublime.* Quis igitur ſi in ſublime evectus, non elevatus, aut econtrà? Dignè vel indignè electus: equidem cùm merita, & non munera conſtituant elevationem; digni ſine elevatione poſsident ſublimitatem, & indigni iacent etiam in ſublime elati, quoniam elevati indignè. Non ſedem habent, ſed occupant: thronos non habent, qui maculant: & dicitur in ſublime elevatus, quoniam in aſcenſu throni poteſt eſſe non aſcenſus: equidem ſtultus etſi in loco ſuperiore, elevatus nequaquàm eſt in ſublimi. Eſt ſtultus, & ſtulto non fit thronus. *Dignitatibus ex virtute; non virtuti ex dignitatibus honor accidit.* Boët. infit, *lib.* 2. de *Conſolat. Philoſoph.* Unde cùm deſipientiâ, inſipientiâ, indignitate, ſtoliditate, in honore bambaliones nec ullam habeant virtutem; in elevatione ſublimiore non habent ſublimitatem. *Famæ ſervit ineptus, & rutilat falſus honor*: accinit Horat. 1. *Epiſt.* 16. à v. 39. Si honor falſus, ſine honore: & qui in honore ſine honore ſedet, non ſedet, ſed in ſublimi iacet. Flatus fortunæ fuit. Si à fortuna; vel in ſublimi non magnitudo vera. Succinit idē ibid. à v. 31.

Reſpondeſne tuo (dic ſodes) nominè? Nempe
Qui dedit hoc hodie; cràs, ſi volet, auferet: ut ſi
Detulerit faſces indigno, detrahet idem.

5 Pende periodum. *Eſt qui ſtultus appareat, poſtquàm elevatus eſt in ſublime.* Haud ſublimitas ſtultum fecit, etſi celſa attonent; dum ſtultus elevatus apparuit. Erat, ſed pretium pro dignitate

Diſcrimē indignorum, & dignorū in culmine dignitatum. — Tibull. — *Dignus, dignitatis honos* — *Apophthegma Cæſaris.* — Plutarch. — Iul. Capitol. — *Indignus à fortuna elatus.* — Plutarch. — Virgil. — Prov. 30.32. — *Vel dum ſublimis ſedet, iacet.* — Boet. — Horat. — Idem.

ſtul-